

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Szerző:

Kun Erzsébet

Cím:

KERÜLET A FÖLD felett alatt

A XXII. kerület néhány problémája

5t. v. füz.) (Oldal)

Idő

"1959."

Személy

Helyszám

725.091

»Kócos« kerület a huszonkettedik, alig hagyott még nyomot benne a városrendezés »fésűje«... Emitt tornyos kastély, gyárkémény, oszlopos kúria, amott nyújtózó bérpalota és görnyedt falú viskó. S ahol Budafok a két Téténybe karol, már szántóföldek szelik a lát-határt.

Az ember járja az utcát. Lába alatt szeszélyesen változik a kopogó aszfalt a cuppogó sárral, hol neon vakfija, hol petróleumlámpa pislog felé, s amint jobbról balra tekergeti a fejét, úgy érzi, vonatablak játszik vele. kétfelől kétféle tájat mutatva.

Azért kócos a kerület, mert most ébrednek, és még nem volt ideje rendbeszedni magát.

Diogénesz paradicsoma

Budafok kettős életet él, egyet a föld alatt, és egyet a föld felett.

Sok évezrede lakott terület. Első telepesei az eraviszkuszok voltak, őket követték a rómaiak, akiknek Aquincumtól délre vezető országútja kanyargott erre.

Promontórium volt a régi neve. Szőlőjét a rómaiak ültették, pincéit — szélesen terebélyesedő mondák szerint — a törökök ásták, tehát valójában a hódoltság kora óta szakaadt fel- és alvilágra.

A Budafok alatt elnyúló pincesor csaknem 35 000 méter, valószínű boros kazamaták la-

birintusa. Az Állami Pincegazdaság tárolja itt a hordóit, törpétől óriásig. Némelyikbe 20 vagon bor is befér, ezekbe könnyedén felépíthetnének egy kétszoba-összkomfortos lakást, afféle Diogénesz-paradicsomot. Ezt bizonyítja — bár kisebb méretben — a vendég-hordó is, amelynek dongáin belül komplett étterem várja a pince vendégeit.

A sok kilométeres alagút távolabbi pontjain sajtót érlelnek, gombát természetnek. A föld alatti városrész nagy hasznot hajt a kerületnek. De a föld feletti gyárak és üzemek között is sok érdekes akad. A Nagytétényi Sertéshizlalda, a Hárosi Falemezművek, a Nyomdafesték és Bányagyártás példálul országosan egyedülálló. S itt van a pezsgőgyár, az aranyat is adó Metallochemia, az új erőművét építő Szesz-Elesztőgyár, meg a sok millió forintos beruházással műanyaggyártásra átalakuló Hungária Gumigyár.

Gazdag a kerület. Ipari tőkéje szépen kamatozik, zöldövezetében meg fáról terem a valuta: a darabonként gyakran háromnegyedkilós export őszibarack.

Proféta? Tanácselnök!

A mi kerületünké a jövő — mondja Tózsér József, aki nem jövőbe látó proféta ugyan, csak tanácselnök, de olyan, aki szereti nyitva tartani a szemét.

— Kissé még borzasak vagyunk — folytatja — sok a »szűzföld«, a kihasználatlan terület, amit meg kell hódítani.

Elhanyagolt városrész volt régebben Budafok és környéke. A nagytétényi és Baross Gábor telepi lakóterületen két évtizede még korszerűtlen — és sokszor colibacillussal fertőzött — ásott kutak szolgálták a vízellátást. Még 1950-ben is összesen 18 közkútja volt a kerületnek. Ezeknek számát azóta 67-tel emelték és 1958 végéig — társadalmi munkával és állami segítséggel — kerekén 100 utcába vezették be az ivóvizet. A csatorna- és ivóvízhálózat fejlesztésére 12 milliót, a közbiztonság javítására 1 milliót fordítottak 8 év alatt a kerületben, a személyforgalom könnyítésére pedig 4 autóbusz- és 1 új BHÉV-járatot rendszeresítettek. A nevelési intézmények fejlesztésére és karbantartására közel 52 millió forint jutott a tanácsok megalakulása óta, az ingatlanok javítási költségének egyes átlaga meg 1 930 000 forint volt, 400 000-rel több a lakbérbevételnél.

**913 000 helyett,
több mint 14 millió**

A legjellemzőbb szám talán az, hogy míg 1950-ben 913 000 forintot költöttünk a kerület fejlesztésére, 1957-ben már 14 575 000-t és ez az összeg azóta is nagy ugrásokkal

emelkedik — mondja a tanácselnök. — Épp a közelmúltban kaptunk soronkívül egymilliót útépitésre.

Régi szabály: ahogyan nő a gazdaság, úgy nő vele a gond és az igény. A kerületnek azelőtt kicsi és korszerűtlen felszerelésű rendelőintézete volt. A törzspület ma is a régi, az intézet azonban az évek folyamán számos osztállyal gyarapodott. Az új rendelőket — helyhiányában — sugárszerűen szétszórták a kerület különböző pontjain fekvő épületekbe, s a kivizsgálásra induló beteg »térképpel, iránytűvel« kényeszerűt közlekedni, ha az egyik osztályról a másodikba, ötödikbe, vagy tizedikbe akar találni.

— A jobb — és főleg gyorsabb — betegellátás érdekében tágas, modern rendelőintézet felépítését vettük tervbe — magyarázza Tózsér József —, de egyelőre sürgősebb feladatunk van. A Baross Gábor telepen építünk új körzeti rendelőt, orvosi lakással együtt, hogy ne kelljen minden receptért a központba szaladgálni.

Am nemcsak a rendelőintézet bizonyult szűknek a fejlődés folyamán, hanem az óvodai férőhelyek száma is. Az új lakótelepre 226 család költözött be, ezeknek kisgyermekait seholsem tudták elhelyezni. A népfrontbizottság kezdeményezésére az egész kerület megmozdult, az apróságok érdekében. A Tejipari Vállalat

felajánlott egy telket, a munkásorség a lakossággal karöltve 30 000 forint értékű társadalmi munkát... A Házkezelési Igazgatóság műszaki vezetője tervet, költségvetést készített, a tanács meg az anyag árát fedezi, így aztán hamarosan felépül az óvodások otthona.

Mezőgazdasági ismeretek a politechnikai oktatás keretében

— A zöldövezet gazdálkodásának összegubancolódtott szálait is ki akarjuk bogozni — mondja a tanácselnök. Területünkön két mezőgazdasági termelőszövetkezet működik: a gabonatermesztéssel is foglalkozó Vörös Csillag és a budatétényi Béke, amelynek főjövedelmi forrása a virág- és zöldségajtatás, a primőraru és a gyümölcs. Mindkettőnél nagy a munkaerőhiány, és ezen túlmenően is sok gazdasági probléma vár megoldásra. Tsz-fejlesztő bizottságunk a napokban alakult meg, hogy az adott helyzetet felmérve, hároméves fejlesztési tervét elkészítse. A helyi Kertészeti Kutató Intézet, Növényvédő Állomás és a patronáló üzemek révén jelentős segítséget kívánunk nyújtani a két termelőszövetkezetnek ahhoz, hogy bőséges erőforrásaikat kihasználva sok árut termelő nagyszemű gazdagságokká váljanak.

— Minthogy lakosaink kö-

zött sok a kétlaki — és mint mondtam, a jövő kerületének érezzük magunkat —, ifjúságunk egy részével már korán szeretnénk megkedveltetni a földmunkát. Ezért a nagytétényi iskola politechnikai oktatásának keretében mezőgazdasági foglalkoztatást vezetünk be az ipari helyett. A kísérlet bevált és a jövőben valószínűleg több iskolára kiterjesztjük.

Alig fejezi be a mondatot, már kopogtat is ajtaján a jövő nyolc gyerek képében. Eibl Istvánné, a Metallochemia munkásának felesége lép be meghívólevéllel a kezében, hogy felvegye a sokgyermekes anyák részére kiutalt 1400 forintos jutalmat... Bizonyos, hogy a jövő az ifjúságé és ennek a nyolc testvérnek is jut belőle jókora gerezd. De a kéretlenül jött állami segítség és a szemükben viduló fény azt tanúsítja, hogy már a jelen is az övék.

Kun Erzsébet